

Panis Evangelici Fragmenta Quadragesimalia Tripartita

Ex sanctissimo Dei Verbo copiosè & sedulo collecta, Sanctorum Patrum, variorumque Auctorum sententiis & conceptibus mirificè aucta; Et Omnibus Quidem Anni Dominicis; præcipuè tamen singulis Quadragesimæ Dominicis & Feriis per binas ad minus, sæpius denas aut septenas Conciones fideli Populo ...

Lingendes, Claude de

Coloniae Agrippinae, 1689

Concio I. Explicat præcipuas gaudendi causas, quas ex adventu Quadrag[e]simæ percipit Concionator.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56333](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56333)

FERIA QVARTA

CINERVM.

CONCIO I.

DE IEIUNIO

Cum Fejunatis nolite fieri sicut Hypocritæ tristes.

Matth. 6.

UEMADMODUM Conscientia & Zelus Gloriæ Dei, conjunctus, cum suæ propriæ contemptu, exigit ab iis omnibus qui verbum Dei pertractant, ut eligant sermones potius utiles quàm curiosos, ac fructuosos magis, quam iucundos: Ita tempus in quo versamur, luctus, lacrymarum, & pœnitentiæ, adigunt me ad sermonis formam, quæ huic tempestati conveniens, & similis sit. Quî enim consentaneum foret, videndo Ecclesiam universam in luctu, Christianos omnes in pœnitentiæ statu, atq; insolentissimos quosq; continere se intra

modestiam, vobis à me induci curiositatem in sermonibus, meisque in verbis ornatum? an decorum esset locutionem illinere fuce & pigmentis orationemque studiosius elaboratam afferre? ad suadendum vobis obtegere capita vestra cineribus, capillos commiscere pulvere, saccoque vos & cilicio induere. Quid enim verò fieri solet hodie in Ecclesia? quænam in ea vox personat? quis apparatus videtur? Edicuntur jeunia, lacrymæ, ac pœnitentia. Templum omnepersonat hisce verbis Ioelis Prophetæ cap. 2. *Convertimini ad me in toto corde vestro, in jeiunio & fletu, & plâctu, & scindite corda vestra, & nō vestimēta vestra.* Ad quæ porrò nō pertinēt verba quæ

A

le-

lo quuntur? *Canite tubā in Sion, sanctificate jejunium, vocate eorum, congregate populum, sanctificate Ecclesiam, condunate senes, congregate parvulos & sugentes ubera: Egredietur sponsus de cubili suo, & sponsa de thalamo suo: inter vestibulum & altare plorabunt Sacerdotes Ministri Domini.* Equis minimè vocatur ad pœnitentiam, quandoquidem non excipiuntur senes, parvuli, & qui ubera etiam exugunt, nec adolescentiores puellæ, nec matrimonio novissimè attriçti, neque tota Sacerdotum sanctitas. Injicitur cinis in mortalium omnium capita, non parcendo coronæ Regum, Imperatorum diademati, & summorum pontificum tiaræ: vestitus omnes sunt lugubres; ornamentis suis parietes exut; conteguntur imagines & statuæ; luctuosa templorum facies omni apparatu nudata, austerum nobis victum, dolorem ac pœnitentiam prædicat. Nimirum sancta quadragesimæ tempestas nihil aliud est nisi profunda meditatio vel potius representatio passionis Domini Jesu Crucifixi: de qua sermo ille omnium optimus sit, qui minimè omnium curiosus neque exquisitus est. Cōcedite igitur, ut ad tēpus me accommodans, in hoc sermone nihil afferam curiositatis, ac plurimum voluntatis & studij ad usus vestros, sicut & ipse magnum salutis vestræ desiderium à vobis postulo. Quod ad efficientiam fructumque; attrinet, ego attendens id Apostoli 1. Cor. 9. *Neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat Deus,* nihil aut industriæ meæ, labori aut bonæ affectioni vestræ confidens, integrum illum expecto ab misericordia Dei, ad quam Beatissimæ Virginis interpositu recurro.

A V E M A R I A.

Sentio me in ipso dicendi principio coa-

ctum anxiam animi mei fluctuationem vobis profiteri. Quod nempe dubitem, utrum hoc sanctæ Quadragesimæ ingressu gaudere ac oblectari debeam, aut affligi & dolere. Quia quidem dubitatione liberari nequeo, nisi apud vosmetipsos, qui alios huius controversiæ iudices habere non possim nisi vos, cum vestrum hinc negotium agatur, ad vosque res tota spectet. Credet forsan aliquis, eum qui me sollicitat, animi æstum proficisci ab argumentorum differentia, quæ nobis hodie Ecclesia proponit. Quis enim homo, ita præsidens & obfirmatus est, si quid paululum sensus habeat, ut non terreatur modò, sed percellatur animo, sic tanquam tonitruum fulminisque ictu, terrificis hisce verbis prostratus? *Memento homo quia pulvis es, & in pulverem revertaris.* Aliud verò Servatoris nostri præceptum mihi lætitiæ imperat, eamque vult me impreltam fronti præferre, usque adeo, ut me ipsum perfundam unguentis, si necessarium id fuerit, ad omnes mœstitiæ nubeculas è vultu meo delendas. *cum jejunatis nolite fieri sicut hypocrite tristes. Tu autem cum jejunas, unge caput tuum, & faciem tuam lava.*

Ea tamen difficultas non mihi peculiaris est, sed cum cæteris omnibus communis, neque admodum difficile est illa me allevari, dicendo.

1. Minimè tristitiam absolute prohiberi à Servatore, sed fictam vanamque mœroris speciem, neque etiam dicitur, ne sitis tristes, ac *nolite fieri sicut hypocrite tristes.* 2. Tum ab Ecclesia in ceremonia Cinerum, tum ab Servatore in Evangelio juberi nobis pœnitentiam ac proinde tristitiam: Non ideo quia pœnitentia nobis agenda est, sed ob pœnitentiæ causam, quæ peccata nostra sunt:

sunt: quamobrem, sicut usu pœnitentiæ lætari debemus, sic oportet nos mœrere ab causa, quæ nobis illius est; quandoquidem in culparum nostrarum dolore consistit, est quo lequitur, ut dolor lætitiæ in nobis procreet, ac debeamus utrumque simul copulare, quemadmodum Servator mundi nobis præcipit, ut jejunando lavemus faciem, caputque ad gaudii signum & testificationem ungamus: Quo sensu usurpo Apostoli sancti Pauli verba. 2. ad Corinth. cap. 7. *Nunc gaudeo, non quia contristati estis, sed quia contristati estis ad penitentiam. Contristati enim estis secundum Deum, ut in nullo detrimentum patiamini ex nobis. Quæ enim secundum Deum tristitia est, pœnitentiæ in salutem stabilem operatur: sicut autem tristitia mœrorem operatur.* Verum difficultas in quam incutro, meique animi anxietas propria mihi & peculiaris est, me nequaquam ut privatum quem unum spectando, qui quidem instar cæterorum sustineam sensus alii omnibus communes, ac sicut hominem publicum propter munus officiumque mihi mandatum. Quia porro vos suppeditatis mihi causam utriusque sensus, ad tribunal vestrum me sulto, expectoque à vobis sententiam, quæ debeat me, aut lætitiæ complere, aut adigere ad sanctum hocce Quadragesimæ tempus, in mœstitia atque animi afflictione traducendum. Exordior ab causis gaudii & oblectationis, quam accepturum me spero, nisi invidetis mihi vobisque metipsis hoc scælicitatis genus, atque ausim dicere, si quod æquum est, mihi præstatis.

1. Ecce finem vitæ licentioris, crapularum & helluationis. Atque ad id bene animo comprehendendum, ponite vobis ob oculos deformem mœstamque imaginem

maximæ Christianismi partis, superioribus proxime diebus licentiæ, ac solutioris vitæ diebus reprobatis & execrabilibus, propterea quod consecrati sunt intemperantiæ, ebrietati, luxui, & sensuum lenociniis: modestissimi quique, & continentissimi verecundiam abjiciunt, ac moderationem: neque propemodum quisquam est, quin existimet libertatem dissoluti vitæ licitam diebus illis vel tolerabilem esse. Commodius eam vobis exhibere non possum quam figura Israëlitici populi ad Idololatriam ante vitulum aureum projecti, Exodi 32. *Surgentesque mane obtulerunt holocausta & hostias pacificas, & sedit populus manducare & bibere, & surrexerunt ludere.* Itaque si præterita tempestas fuit vituli aurei excitatio, & idololatria, Nunc est vitulorum compinutio. *Arripiensque, Moyses, vitulum quem fecerant, combussit, & contrivis usque ad pulverem, quem sparsit in aquam, & dedit ex eo potum filiis Israel:* Est etiam ultro facta à Levitis, qui ex Idololatriis ad viginti tria millia interemerunt: quibus ait Moyses. *Consecratis manus vestras hodie Domino, unusquisque in fratre suo, & infra se suo, ut detur vobis benedictio:* Si fuit ingens gulæ tempestas, & quasi vitiorum jactatio, juxta illud Osee 4. *Maledictum, & mendacium, & homicidium, & furtum, & adulterium inundaverunt, & sanguis sanguinem tetigit.* Certè his diebus ex tanta vitiorum jactatione, temperantiæ, atque omnis sanctitatis portum subimus: Unde Chrysost. homil. 1. in Genes. jejuni-um appellat animarum nostrarum portum post tempestatem, ac procellam ebrietatis. Denique si antea fuit imperium, atque tyrannis Dæmonis, nunc est libertas, & liberatio, & servitus justitiæ, ut loquitur Apostolus. Præterea enim finem accipiunt:

mutatio est vestis, & mensæ; mutatio morum, & consuetudinis, lachrimæ adhibentur pro risu, oratio pro ludo: solitudo pro congressu, concio pro chorea, abstinentia pro helluatione, jejunium pro conviviis, modestia pro vestium lautitia, eleemosinæ pro infans sumptibus, continentia pro libertate, humilitas pro superbia. 3. Reg. cap. 21. *Nonne vidisti humilitatem Achab. coram me? Quia igitur humiliatus est mei causa, non inducam malum in diebus ejus:* Quia nimirum, ut ait Scriptura, cum audisset Achab sermones istos (Eliæ,) *scidit vestimenta sua, & operuit cilicio carnem suam, jejunavitque, & dormivit in sacco, & ambulavit demisso capite:* Ita facta mortis comminatione per illa verba: *Memento homo quia pulvis es, & in pulverem reverteris:* Christianus populus vestem mutat, cinerem vertici imponit, jejunat, & humiliatur; Deus præ gaudio id suis prophetis annuntiat, ut ipsos quoque eo spectaculo oblectet. *Nonne vidisti humiliatum Achab coram me?* Quod si vel unus peccatoris pœnitentia universos Angelos oblectat; quanto magis ex his diebus putatis nos ingentem lætitiâ percipere, cum omnes peccatores videmus redigi ad pœnitentiam: Et hæc est meæ lætitiæ causa.

Sumo atque edilco alteram ab S. Joanne Chrystostomo in una ad Genesin homilia, ubi nominat Quadragesimam, Spiritale animarum ver, & fidissimam tranquillitatem animorum: Hoc est, Auditores sicut veris adventus exornat itauratque universi faciem, quæ infuscata fuerat & deformata hyemis asperitate, ita Christianis non revirescit, plerumque recipit splendorem in eunte Quadragesima. Jucundum quidem (inquit magnus ille vir) nautis est ver, jucundum quoque est agricolis, sed neque

nautis, neque agricolis ita jucundum est veris tempus, ut his qui philosophari volunt, jucundi sunt jejuniorum dies, spiritale animorum ver & fidissima tranquillitas animorum, Quod enim agricola in vere jucundum invenit, illud est, quod videat terram ornari vestirique floribus, frondescere arbores & totam pene naturam iterum quodammodo renasci: illud est quod naturas exhilarat, quod eo tempore Oceanus comprimit fluctus, tempestates sedat; navarchi leges admittit, & liberum navigio transitum præbet. Nobis autem (pergit Chrystost.) jucundum est jejuniorum ver: quod tunc non undarum sed cogitationum & concupiscentiarum carnis fluctus ac turbines mitigantur, & coronæ nobis non florum sed spiritualium gratiarum parantur. Sic enim scriptum est: *ut ornamentum gratiæ accipias coronam, Eccli. 32.* Quia igitur nobis quietum & tranquillitatis tempus advenit, etiam nos deducamus in mare doctrinæ navigium, & dicendi vela pandamus; si tamen tranquillus & tutus est aurium vestrarum portus, in quo verbi Dei navis absque metu naufragio collocetur. Ex quibus sancti illius viri plane aureis verbis, colligo luculentam gaudii occasionem esse mihi, videte vos advenisse ad spirituale animæ ver: Nam quemadmodum naturali & consueto tempestatum vere, universa orbis facies mutatur, exiitque tanquam lugubri veste, ut hilaritatis toga mille distincta floribus tegatur, cœlam amœnius apparet, sol luminosior, clarior luna, stellæ splendidiores, aër odoramentis perfusus, mare æquè cœruleum complanatumque ac cœlum, terra sexcentis picta coloribus, arbores animantesque denuo revocantur ad vitam,

natu

natura omnis in bonum & integrum statum restituta; sic eo sanctæ Quadragesimæ tempore uniuersa renouatur Ecclesia, merita reuertunt, virtus reflorescit, ad homines reuertitur sanctitas: Quid dicam? sicut ver pulcherrima est uniuersæ facies, ita Quadragesimam longe optimam esse anni tempestiuitatem. Chrylost. homil. 1. in Genes. Hæ enim feriæ sunt, ubi animarum salus, ubi pax, & concordia est, ubi omnis huius vitæ apparatus abigitur: ubi clamor & tumultus, & coquorum discursus, & pecudum mactationes è medio tolluntur, quies verò omnis & tranquillitas, & charitas, & gaudium, & pax, & unitas, & innumera bona pro illis in usu sunt. Et S. Basil. homil. 1. de Ieiunio. Nullum animal deplorat mortem; nusquam sanguis, nusquam sententia ab inexorabili ventre aduersus animantia pronuntiata: cessat machæra coquorum, mensa contenta est sponte nascentibus: Sabbathum Judæis erat traditum, *ut quiescat* (inquit) *umentum tuum, & famulus tuus.* Sit Ieiunium famulis requies à perpetuis laboribus, qui tibi per totum annum interuiunt: dato respirationem coquo tuo, da orium mensarum apparitori, quiescat manus prociatoris, sit aliquando respiratio variorum belliariorum ac cupediarum architecto, conquiescat tandem ipsa domus ab infinitis tumultibus, à fumo, à nidore, ab his qui sursum, & deorsum cursitant, ac ventri velut imperiosæ dominæ ministrant. Hinc Chrylost. homil. 2. in Gen. comparat Quadragesimam civitati bene moratæ, & compositæ matronæ.

3. Tempus aduenit pœnitentiæ & satisfactionis, nam rectè, dixit Tertull. lib. de Ieiuniis cap. 7. Semper inedia mœroris se-

quela est, sicut lætitiæ accessio faginæ. Basil. homil. 1. de Ieiunio. Pœnitentia sine Ieiunio otiosa & infrugifera est. Itaque mihi venit in mentem dicere cum Apostolo 2. Cor. 7. *Nunc gaudeo, non quia contristati estis, sed quia contristati estis ad pœnitentiam.* Nunc ego Angelorum tripudio gaudeo, non jam super uno peccatore pœnitentiam agente, sed super innumeris pœnitentibus: Quam enim mihi iucundum est videre superbam humiliatum, ebriosum sitire, gulosum esurire, luxuriosum continere, vagum quiescere, & in omnibus fere mutatos mores: sed hinc etiam existit communis omnibus lætitiæ seges, quod nunc sit pœnitentiæ tempus: Nam tantum abest ut hæc vox horrorem incutere debeat, ut nihil mitius, nihil blandius auribus nostris insonare possit. Vis videre? Cur Christi prædicatio vocata est Evangelium, nisi ab optimo nuncio? quis autem ille bonus nuncius nisi promissio reconciliationis, & prædicatio pœnitentiæ? cum enim audis adesse pœnitentiæ tempus, idem est ac si audires propitiationem adesse peccatorum, neque enim ulla sit remissio peccatorum sine pœnitentia: Ita scriptura, ut indicet Esau non esse receptum, ita loquitur. *Et non inuenit pœnitentiæ locum, etiamsi cum lacrymis requisisset eam:* Veniat in mentem insignis illius lætitiæ qua Judæi olim defundebantur adueniente anno Jupitæ: quo quisque damna præterita reparabat, & redibat ad suam possessionem, uti scribitur Læuitici 25. *Numerabis tibi septem, hebdomadas annorum, id est, septus septies, qui simul faciunt annos 49. & clanges buccina mense septimo, decima die mēsis, propitiationis tēpore in uniuersa terra vestra, sanctificabisq; annū quinquagesimū, & vocabis remissionem cunctis habitato-*

ribus terra tua, ipse enim est iubilus; Revertetur homo ad possessionem suam, & unusquisque redeat ad familiam pristinam: quia iubilus est & quinquagesimus annus. Eodem modo indictio Quadragesimæ est indictio Jubilæi & remissionis: Nemini enim Deus poenitentiam inspirat, nisi cui veniam dare intendit. Novæ igitur fiunt tabulæ, vetera debita scinduntur, vetus chyrographum cruci affigitur, & modica solutione jejunii ingentia nomina dissolvuntur, quod non fit æternâ siti & fame.

4. Ne longius abeam, & diutius dissi-
mulem, tempus est jejunii. Quod cum dico, bonorum omnium fontem nomino, vel, ut cum D. Chrysoft. homil. 1. in Genes. loquar bonorum omnium matrem, & pudicitia aliarumque virtutum omnium magistræ: enim verò (Inquit) sicut crapula humano generi innumerorum malorum causa est, & adductrix, ita etiam jejunium ventrisque neglectus omnium nobis bonorum semper causa fuit. Ac ne putes id gratis dictum fuisse,

Probatur 1. Quia hoc omnium primo mandato Deus hominem statim ab initio conditionis præmunivit. Ex omni ligno Paradisi comede: de ligno autem scientia boni, & maline comedas: nam dicere, inquit Chrysoftomus homilia 1. in Genes. Hoc comede, hoc ne comedas, Jejunii figura erat. Vel, ut ait Tertulianus lib. de Jejun. cap. 9. Exceptio eduliorum quorundam portio-
nale jejunium est: Itaque Basil. or. 1. de jejun. Jejunium non recens inventum est, sed pretiosus thesaurus, à majoribus repositus & traditus: quidquid vetustate præcellit, idem venerabile est: reverere igitur civium canitiem: Tam vetus est, ut simul cum homine condito cæperit: In paradiso

præscriptum est: primum illud præceptum accepit Adam, ne de ligno scientiæ boni, & mali ederet: hoc autem verbum, Non edetis, Jejunii & abstinentiæ lex est, &c. Quin & ipsa quondam in Paradiso vita jejunii simulacrum est, non ob id modo, quod homo Angelorum vita vivens, dum paucissimis contentus est, similitudinem cum illis assequitur, verum etiam quod quæcumque post hominum cogitatio commenta est, ea nondum erant excogitata in Paradiso degentibus: nondum vini potatio, nondum pecudum mactatio, non alia quæcumque perturbant mentem humanam. Hoc autem jejunii mandatum idcirco dedit Deus initio, quoniam (inquit Chrysoft.) Hoc remedio ad animæ salutem nullum haberet opus: quod quia non servavit Adamus, salutem, ait Tertullianus, cap. 3. gulâ vendidit: manducavit denique & perit, salvus alioquin, si uni arbutulæ jejunare maluisset. Hinc Deus in omni lege hominibus semper aliquod indixit jejunium. In primordio enim, si Tertulliano credimus cap. 3. herbidum solummodo, & arboreum homini pabulum addixit: permitta fere omnia Noë: prohibitus tamen esus sanguinis. Deinde populo per leges astricto, plurima ademit quasi immunda: quò (inquit) facilius aliquando jejunia toleraret homo, perpetuâ in quibusdam abstinentiâ usus.

Probatur 2. Quia gulam omnium malorum fontem, ut loquitur Chrysoft. extinguit: Nam ex gulâ lapsus totius naturæ, ingressus mortis in mundum, destructio Sodomæ: ait enim Ezechiel. cap. 16. Ecce hæc fuit iniquitas Sodoma, superbia, saturitas panis, & abundantia &c. Origo idololatriæ in populo Israël, juxta illud, Exo 32. & sedit populus

populus manducare, bibere, & surrexerunt ludere. Causa rebellionis in Deum & oblivionis ejusdem Deuteronom. 32. *Incrassatus est dilectus, & recalcitravit, incrassatus, impinguatus, dilatatus, dereliquit Deum factorem suum, & recessit à Deo salutari suo*: Causa fuit reprobationis Esau, Chrysof. homil. 7. de Jejunio. Utinam Esau jejunasset, & non vendidisset primogenita: sed cibo minor factus, naturæ privilegium pro lentibus vendidit. Gulam autem jejunium extinguit: propterea idem gulam appellat morbum, Quadragesimam autem, animarum nostrarum remedium: Et Tertull. c. 7. de Jejun. ita loquitur: Teneo igitur à primordiis homicidam gulam, tormentis atque suppliciis inedia puniendam: etiamsi Deus nulla jeunia præcipisset, ostendens tamen unde sit occisus Adam, mihi reliquerat intelligenda remedia offensæ, qui offensam demonstrarat: quæ verba supra dictis omnibus applicare possunt.

Probatur 3. Ea est hujus sæculi corruptela, ut libido omnia teneat ac depopuletur, unde ferè qui libidinem extinxerit, communissimum malum sustulerit: Id vero maxime efficit abstinencia atque jejunium: nam ut ait Tertull. lib. de Jejun. cap. 1. Monstrum haberetur libido sine gula, spectata corpus, & una regio est; denique pro dispositione membrorum, ordo vitiorum: Nam appendices ejus, scilicet gula (Cap. 17.) lascivia atque luxuria, Basil. homil. 1. de Jejunio. An ignoras quod perinde atque in acie hinc atque hinc instructa ad conflictum, qui alteri parti fert suppetias, facit ut altera vincatur, ita qui carni sese adjungit, expugnat spiritum, & qui stat à spiritu, carnem in servitutem redigit, hæc enim sibi invicem adverlantur, proinde si

cupis mentem reddere validam, fac carnem domes jejunio: Unde Apostolus: *Cum infirmor, tunc potens sum*. Rationem hujus successus indicat S. Chrysof. homil. 72. ad populum Antioch. Quia cibus lascivit caro, & fit petulans, propterea (inquit) ciborum jejunium susceptum est, ut carnis imperium coërceat, & equum nobis facilem reddat.

4. Probatur. Quia jejunium generale est bonorum omnium instrumentum, & opportunum ad omnia. Veteris legis radix (ait Chrysof. homil. 1. de Jejun.) à ieiunio capit, nam Moyses post 40. dierum jejunium legis tabulas accepit, quas deinde visà populi intemperantiâ perfregit, absurdum esse censens, inquit idem Homil. 1. in Genes. ebrium, & prævaricatorem populum leges à Domino conditas accipere. Sed iterum ieiunat Moyses, (inquit serm. 1. de Jejunio) qui non peccarat, & ignoscitur peccatoribus peccatum, aliaque dantur tabulæ: diceres ieiunium esse totius legis observationem: per gulæ vero intemperantiâ leges omnes perfringi: Audi Basil. homil. 1. de jejunio. In summo monte ieiunium, legem impetravit: In imo vero montis luxus, & ingluvies ad idololatriam dementavit; sedit enim populus ut ederet ac biberet, & surrexit ad ludendum. Quod famulus 40. dies ieiunus assidue versans cum Deo, deprecansque confecerat, id unica temulentia reddidit irritum infrugiferumque: Nam tabulas quas ieiunium impetrarat, conscriptas digito Dei, ebrietas comminuit, dum propheta iudicat indignum, si populus ebrius legem acciperet à Deo. Pergamus ulterius: Tot dierum ieiunium, ait Chrysof. homil. 1. in Genes. & magnus Elias egit, & fugata mor-

istyrannide, & curru igneo in cœlum rap-
 ptus, etiam in hanc usque diem, mortem
 non est expertus: Idem, post ieiunium, &
 speluncæ latebras, familiari Dei congressu
 exceptus est. *Quid hic agis Elia?* Tertull.
 cap. 7. Multo amicitior ista vox, quam *Adam*
ubi es? ista enim pasto homini minabatur,
 illa ieiunio blandiebatur. Hoc ieiunio (in-
 quit) Chrysof. & Ninivitæ usi sententiam
 Domini revocarunt, efficientes ut tami-
 nenta, quam homines, illud susciperent,
 atque ita ad elementiam Dominum uni-
 versorum provocarent: hoc ieiunium Ter-
 tull. de ieiun. cap. 12. appellat Niniviticum
 iustitium. Vir quoque desideriorum, per-
 acto multorum dierum ieiunio admiran-
 dam illam visionem nactus est, & leonum
 furorem compefcuit, & in ovium mansue-
 tudinem vertit, non naturam commutans,
 sed feritate manente, appetitum mutatum
 cohibens, itaque à ieiunante ieiunium di-
 dicerunt, & Daniele non attigerunt.
 Neque enim, ut ait Basil. homil. 1. de Iei-
 unio, Leones dentes in illum impingere va-
 luerunt, perinde quasi è lapide, aut ferro,
 aut aliâ quâpiam rigidiore materiâ con-
 cretus fuisset adeo, quemadmodum tinctu-
 râ ferrum indurescit, ieiunium pii viri cor-
 pus duraverat, ac leonibus insuperabile red-
 diderat: neque enim adversus sanctum os ap-
 peruerunt. Anna sterilis (ait Tertull. cap. 7.)
 impetravit facile à Deo, inanem cibo ven-
 trem filio impleri, & quidem Sameas Pro-
 pheta, sic enim Tertullianus eum vocat ho-
 minem Dei, qui, uti dicitur 3. Reg. cap. 13.
 prophetavit exitum Idololatriæ à Rege Iero-
 boam introductæ, per manum Regis arefa-
 ctam, & statim restitutam; post altare divi-
 tum, post recusatam cibum regium, ob ira-

peratum ipsi à Deo ieiunium, ne in impio-
 rum terra cibum sumeret, cum ab eментito
 propheta deceptus. cibum sumpisset, secun-
 dum verbum Dei ibidem factum super men-
 sam, paterno sepulchro privatus est: in via
 enim à Leone occisus est, intacta asina
 qua vectus fuerat, neque occisi corpore de-
 vorato: ut enim prophetam Leo interemit
 (ait Chrysof. serm. 1. de Ieiunio) ita usus est
 pro delitiis ieiunio, abstinens à devoratio-
 ne eius, qui non obedierat. Et videre licebat il-
 lic triplicia miracula. Jacebat propheta de-
 clarans inobedientiam: astabat asina, neque
 leonis naturam timens, neque recedens, ne-
 que aliquid à Leone patiens, ut clarum esset,
 non propter explendum ventrem, accessisse
 leonem, sed quia ieiunium non servarat ille,
 cui præceptum erat. An non Judith iei-
 unio Holophernem devicit? Anon Judæo-
 rum adversarium Mardocheus? Ezechias ex-
 ercitus Senacherib? Tres pueri Caldæo-
 rum fornacem? In limine Evangelii, ut cum
 Tertull. loquar, Anna Prophetis, filia Pha-
 nuëlis ieiuniorum merito Christum agnos-
 cere meruit, ac multa de eo prædicare? Jo-
 annes Baptista neque bibens, neque mandu-
 cans, Angelus habitus est? Sed ut verbis
 Chrysofomi utar. Quid circa servos ulterius
 versor? Etenim possemus & aliis plurimos
 commemorare, & inveteri, & in novo Te-
 stamento per ieiunium probatos. Verum
 operæ pretium est, ut ad communem do-
 minum veniamus. Nam ut ait Tertul. cap.
 8. lib. de Ieiun. Ipse Dominus baptisma
 suum, & in suo, omnium ieiuniis dedica-
 vit. Præstituit exinde ieiuniis legem, sine
 tristitia transigendis: cui enim ille, quod
 salutare? docuit etiam adversus diriora
 da-

dæmonia jejunii præliandum, Quid enim mirum si eadem operatione, spiritus iniquus educitur, quæ sanctus inducitur. Ex quibus satis intelligis jejunium esse idoneum in manu Dei instrumentum, quo nobis bona omnia conferat. Eodem quoque modo, & nos ad omnia uti possumus. Quid familiarius oratione? ad illam necessarius est alacris, & à terra subnexus animus; utrumque præstat jejunium: Audi Chrysostr. Homil. 1. in Genes. jejunium, animæ nostræ alimentum est, ut sicut corporalis iste cibus impinguat corpus, ita & jejunium animam habiliorem efficit, & valentior, leves ei pennas producit, ut in sublime feratur, & quemadmodum leviores naves, maria velocius transeunt, contra multis oneribus gravatæ submerguntur, unde in tempestate exonerandæ sunt; Ita jejunium quidem levior rediens mentem efficit, ut facilius huius vitæ pelagus transmittat. Eodem sensu dixit Tertull. cap. 6. aptiorem esse animum divinis rebus tractandis in Virgine adhuc familiarivâ: rationem subdit. Quotusquisque enim meminerit religionis, occupatis memoriæ locis, impeditis sapientiæ membris; nemo ita ut decet, ita ut par est, ita ut utile est, recordabitur Dei in eo tempore quo ipsum sibi hominem excidere solemne est. Omnem disciplinam, victus aut occidit, aut vulnerat: è contra jejunium ex Chrysostr. homil. 1. de Jejun. Angelorum imitatio est, contemptus præsentium, schola precum, alimonia animæ, frænum oris. Et mitigat concupiscentias, sciunt qui jejunant; & mitigat voluptates, sciunt qui tentantur; mollit futorem, compescit iram, sedat fluctus naturæ; excitat rationem, claram facit animam, allevat carnem, fugat fœdas intem-

perantias nocturnas, liberat ab ebrietate, &c. Quæ omnia orationem plurimum juvant.

Jam quid difficilius, quid excelsius Martyrio? illud autem leve efficit jejunium, & nos ad illud præparat, 1. enim discimus ferre inediam. 2. materiam subducimus tormentis: Audi Tertull. cap. 12. carcer edificendus, fames ac sitis exercendæ, & tam inediæ, quam anxii victus tolerantia usurpanda, ut in carcerem talis introeat Christianus, qualis inde prodisset, non pœnam illic passurus, sed disciplinam, nec sæculi tormenta, sed sua officia, eoque fidentior processurus ad certamen è custodiâ, abusus nihil habens carnis, sic ut nec habeant tormenta materiam, cum solâ & aridâ sit cute loricatorus, & contra ungulas corneus, præmissio iam sanguinis succo, tanquam animæ impedimentis, properante iam & ipsâ quæ iam sæpè jejunans mortem de proximo norit. Denique tum ad præterita, tum ad præsentia, tum ad futura sese extendit jejunii utilitas. Unde Chrysostr. serm. 1. de jejunio ita hortatur. Jeiuna quia peccastis: jeiuna ut non pecces: jeiuna ut accipias, jeiuna ut & permaneant quæ accepisti. Atque ut intelligas hæc bona omnibus esse communia, ita loquitur Homil. 2. in Genes. Jejunium est animarum nostrarum tranquillitas, senum decor, adolescentum pædagogus, continentium Magister: quod omnem ætatem & senium, quasi diademate quodam ornat. Nusquam hodie tumultus, vel clamor, vel carnum coctiones, vel coquorum discursus, sed omnia illa abierunt: & imitatur hæc civitas honestam quandam continentem, & sobriam matrem familias. An non igitur mihi magna lætitiæ occasio oborta est, cum jejunii tempus ad-

esse sciam, ex quo in nos quasi è fonte, tot bona proficiscuntur.

5. Causa est, Quod sit bonorum operum tempestivitas, omnium virtutum exercendarum pietatis, orationis, modestiæ, temperantiæ, mansuetudinis, mortificationis & aliarum. Num. 1. ut dixit S. Chrysofost. homil. 72. ad pop. Antioch. Jeunantem decet esse corceptum, mitem, humilem, presentis vitæ gloriam despicientem; sicut cibos aspernatus est, sic & inanem gloriam floccipendat, oportet: alioquin ut ait Nyssen. orat. 1. de pauper. aman. Quid confert ieiunium corporis, nisi mens pura mundaque sit? Nihil enim profit currum validum, ac strenuis quadrigis instructum esse, si auriga insaniat. Nulla erit benè fabricatæ navis utilitas, si ebrius sit ipse gubernator. Jeiunium virtutis fundamentum est; quemadmodum autem navium carinæ, & fundamenta domus, licet ingentia subicias, inutilia vanaque sunt, nisi reliquas item partes peritè & scienter exædificaveris, sic istius abstinentiæ nullum erit emolumentum, nisi aliæ iustitiæ partes accesserint.

2. Quia tempus est actionum misericordiæ, consolari affictos, ægrotos, detentos in carcere, largius eleemosynas distribuere. Hinc enim ex parte jejunamus, ut plus habeamus quod tribuamus: Nō enim ait Chrysofost. serm. 1. de Jeunio: negotiatio jeiunium est, ut lucrum faciamus non edendo, sed ut quod manducaturus eras, pauper pro te comedat, fiatque tibi duplex bonum, tum quod jeunas, tum quod alius non esurit. Idem eleganter expressit Gregor. Nyss. orat. 1. de Paup. amanda. Quod ventri subtrahis, tribue esurienti, exæquet omnia justus Dei timor, duas inter se con-

trarias affectiones, tuam videlicet, satiætem, & fratris famem, modestâ continentiam tempera atque moderare, sic enim faciunt & medici: alios exinaniant, alios replent ut accessione, decessioneque uniuscuiusque sanitas conservetur.

3. Quia id ita fieri nemo insolitum putat, quoniam tempus id exigit: immò contrarium in admiratione est, & in aliquo scandalo: quæ res non levis est momenti: sublatum enim est benè agendi maximum atque difficillimum impedimentum; quid vulgus dicet, quid ab hominibus dicetur, quod plurimos solet retinere.

6. Causa est. Quòd sit tempus concionum, verbique divini, quod quidem efficit, ut Quadragesimam plura æstimem eo ipso, quam ratione jeiunii: hoc enim unicum ferè remedium iam nobis relictum est, in tam corruptis, & profligatis moribus, quo si Deus nos privaret, nobiscum peius ageretur quam si pane corporeo nos privaret, juxta illud Prophetæ Amos cap. 8. *Et ecce dies veniunt dicit Dominus, & emittam famem in terram, non famem panis, neque sitim aqua, sed audire verbi Domini. Et commovebuntur à mari usque ad mare, & ab Aquilone usque ad orientem, circumibunt quærentes verbum Domini, & non invenient. In illa die deficient Virgines pulchra, & adulescentes in siti:* Quia ex B. Hieronymo, quando doctrina non fuerit in Ecclesiis, necesse est, perire pudicitiam, castitatem mori, omnes obire virtutes quia non comederunt Verbum Domini: unde ferè in Quadragesimâ omnia instaurantur in melius, verbo Dei peccatores percellente: Quam multi auditis concionibus, à peccatis discesserunt, illisq; inveteratis quam multi iniurias condonarunt, vanitatem sæculi agnoverunt, alii vero

diver-

diversis moribus à Deo percussis sunt? unde illi graviter sese opponunt gratia Dei, qui Conciones deserunt, aut non adeunt, cum Deus ordinario illo utatur instrumento, ut multa nobis persuadeat.

7. Causa est. Quia hoc unico tempore Christiani esse Christiani videntur; cum parùm admodum alio tempore Christianum inter atque Ethnicum quoad mores intersit. Per Quadragesimam ille præ se fert rerum omnium contemptionem, modestiam, temperantiam, mansuetudinem, misericordiam, condonationem injuriarum, abstinentiam à pravis operibus, cinerem in capite, in humeris cilicium, austeriorem victum jejunium, orationem, eleemosynam, crebritatem confessionis melius quàm alias peracta, sacram communionem cum apparatu multo, continentiam in matrimonio, temperationem à vitis; amotionem ludi, risus, choreæ, comestationis & convivii, mortificationem, absolutissimam cum Crucifixo similitudinem in demissione animi, humilitate, mansuetudine, abdicatione, patientiâ, toleratione, cruciatibus, flagellis: in sici, aceto, felle, in cruciatione manuum, ad licentiam actionum arcendam, pedum, ad abstinendum cursitatione, seu evagatione per plateas & domos, in offensis patienter ferendis, in tæurnitate ad contemptum, atq; in illustriorum & heroicarum virtutû exercitatione.

Ecce, Auditores, præcipuas lætitiæ meæ causas & gaudii, quo afficior in hocce Quadragesimæ adventu. In aliud tempus refero dicenda quæ in eodem mihi tristitiæ argumenta occurrunt. Satis est mihi nunc indicasse vobis causas, quæ vos incitent ad hoc jejunii curriculum non agrè iacundum, quandoquidem tantum emo-

lument vobis importat, quod scilicet arduum vobis & laboriosum videtur.

Cogitate 1. quàm multi pauperes ubi-vis gentium adacti sint necessitate conditionis suæ ad jejunium longè arctius per totum vitæ tempus tenendum. Obedientiâ & submissione animi, præstate partem eorum quæ ipsi coacti faciunt, sed quo iugniore, quonam præmio? Vos autem pro cælo æternâque gloriâ.

2. Attendite, ad recuperandam corporis valetudinem vos ultrò toleraturos esse in ediam ab medici præscriptione, si vos diætæ operosiori astringeret, ubi laboratis febre, vobis vino interdici, cibisque gustu jucundissimis privari patimini. Quàm multi sunt, qui ad curandam hydropisina portionem omni plerisque dies abstinent, rebusq; siccis tantummodò vescuntur, quamvis intolerandâ siti vexentur? Et jejunium vobis etiamnum intolerabile videbitur, tametsi animæ vestræ sanitatem continet, vobisque thesaurus meritorum existit. An non igitur est corpus animo præferre, mæti carnem, tempus æternitati?

Puratote tertio, quod ait Tertullianus lib. de Jciu. cap. 16. sed nec apud inferos jejunii admonitio cessavit, ubi in divite quædam convivium cruciantur, in paupere vero jejunia recreantur, habentia præceptores Moysen & Prophetas. Basil. homil. 1. de Jejun. Terreat te divitis exemplû, quem vita in deliciis acta tradidit incendio: non enim ob crimen iniustitiæ, sed ob vitæ molliem exustus est in camino ardente; proinde ut hec iscediû extinguamus aquâ opus est: & vide ne qui nunc aquâ respuit, in posterû exemplo divitis illius, stillâ aquæ cõcupiscas. Exinde vos judicatore, an expediat magis eximere vos à jejun. in hacce vita cû divite

helluone, ac in alterâ famē æternâ sustinere, sitimq; rabiosam in flammis, & inferorū ardoribus; aut abstinere vos cum modico labore per dies aliquot, & convivari cum Abrahamo, in sinu gloriæ molliter recubantes, quandiu æternitas durabit. Præsertim cum sancta omnis Scriptura, Lex, Propheta, Evangelium & Apostoli ieiunium commendent, damnentque convivia quæ superflua sunt.

Ad postremum assumite cogitationem S. Chrysostr. homil. i. de ieiun. labor quidem nobis est in ieiunando: at nondum pro Iesu crucifixi sumus. Quare ieiunium pro cruce est: Maiora ipse tulit: parva nos reddimus. Crucifixus est propter te, & sitit & bibit acetum cum felle. In fame educatio magnum ieiunium est. Si ieiunium nobis acerbum est atque instar crucis, agnoscamus quàm graviora pro nobis pertulerit Christus, in cruce, ubi potio quæ ipsi porrecta est aceti & fellis, cruciatum illius adauxit. Enutriit se ad famem, quodnam maius ieiunium velis? At nondum tu quantum id fecisti? quid egisti unquam ieiunando, quod æquivaleret felli quod pro te gustavit. Et stas in labore, id incom-

modi laboriosè sustines, Dei sermonem audis non sine incommodo: nondum pendisti in Cruce: longè simè ab eo, quod tibi faciendum restaret, nempe ut penderes in cruce, distentus esses in ea, clavisque transfixus. Ne sis ingratus erga Iesum.

Reticere volo mille causas, quas habes ieiunandi: urgeo vos acrius, & convincere pervelim solo grati animi incitamento. Fierine potest, ut intuentes Regem vestrum, Servatorem vestrum, Deumque vestrum, acerbitate tanta se pro vestra salute tractantem, vos ipsi molliter tractare possitis, & delicias, mensarūque lautitiam lectari, ut cum audieritis ieiunasse illum pro vobis, recusetis id pro ipso efficere? Ne plora, quòd ieiunas, sed plora quòd non semper ieiunas. Qui non compatitur Iesu, ignorat Iesum. Qui repellit ieiunium, ignorat crucem. Quæ ut non est mala, ita tu eam malam non suspiceris. Nolite illam respuere, quandoquidem semper eam sequitur glorificatio, quam in altera vita expectare debetis in cælo, quòd nos perducatur Pater, Filius, & Spiritus Sanctus Amen.

